५० उचथ्य आङ्गिरसः। पवमानः सोमः। गायत्री

उत्ते शुष्मांस ईरते सिन्धोरूर्मेरिव स्वनः।वाणस्यं चोदया पविम्॥ ९.०५०.०१

सिन्धोः- नद्याः। उर्मैः- तरङ्गस्य। स्वनः इव- शब्द इव। वाणस्य- वीणायाः। पविम्- गानम्। पविशब्दो वाङ्नामसु पठितः। चोदय। ते- तव। शुष्मासः- वेगाः। उत् ईरते- उद्गच्छिन्त। वीणानादरसस्य सोमसंबन्धं दर्शयत्ययं मन्त्रः॥१॥

प्रसवे त उदीरते तिस्रो वाचौ मखस्युवः।यदव्य एषि सानिव॥ ९.०५०.०२

यत्- यदा । अन्ये- अन्यये । सानवि- उच्छितप्रदेशे हृदि । एषि- गच्छिस । तदा । ते- तव । प्रसवे-सृष्टो । मखस्युवः- यज्ञकामाः । तिस्रो वाचः- ऋग्यजुःसामानि । उदीरते- उत्कृष्टतया जपन्ति ॥२॥

अव्यो वारे परि प्रियं हरिं हिन्वन्त्यद्रिभिः।पर्वमानं मधुश्चतम्॥ ९.०५०.०३

अव्यो वारे- सरणशीलरसस्य स्वस्थान एव रक्षाकरे उपलब्धिस्थाने । रसव्यञ्जके । वरणीये प्रतीके । प्रियम्- प्रेमभाजनम् । हरिम्- आकर्षकम् । मधुश्चुतम्- मधुरम् । पवमानम्- पूयमानं रसम् । अद्विभिः- ग्राविभर्जडप्रतीकैः । परि- परितः । हिन्विन्त- प्रेरयन्ति ॥३॥

आ पेवस्व मदिन्तम पुवित्रं धारेया कवे। अर्कस्य योनिमाुसदेम्॥ ९.०५०.०४

मिद्नतम- अतिशयेन तर्पक । अर्कस्य- मन्त्रस्य । योनिम्- सदनम् । आसदम्- प्राप्तुम् । कवे-कान्तदर्शिन् । धारया । पवित्रम्- शोधकं पात्रं प्रतीकम् । आ- समन्तात् । पवस्व- क्षर ॥४॥

स पेवस्व मदिन्तम् गोभिरञ्जानो अक्तुभिः।इन्दिवन्द्रीय पीतये॥ ९.०५०.०५

मिदन्तम- अतिशयेन तर्पक । इन्दो- क्लेदनकर । इन्द्राय पीतये- इन्द्रानुभूतये । अक्तुभिः- व्यञ्जकैः । गोभिः- चित्किरणैः । अञ्जानः- व्यञ्जितः । सः- तादृशः । पवस्व- क्षर ॥५॥

